

طرح اصلاح قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری (اعاده شده از شورای نگهبان)

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۲/۱۲)	نظر شورا (۱۴۰۱/۱۱/۱۸)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۱/۱۱/۱۶)	نظر شورا (۱۴۰۱/۱۰/۱۱)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۱/۰۹/۲۰)	نظر شورا (۱۴۰۱/۰۴/۲۵)	متن مصوبه (۱۴۰۱/۰۴/۰۷)
با توجه به اینکه اصرار مجلس درخصوص تبصره (۴) الحاقی به ماده (۱۰) قانون، موضوع ماده (۱۰) مصوبه در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب نرسیده است، در ماده (۱۰) مصوبه:	۱_ در ماده ۱۰ موضوع اصلاح ماده ۱۰ قانون، ایراد سابق شورای نگهبان درخصوص تبصره ۴ اصلاحی،	به ابتدای ماده (۱۰) مصوبه، عبارت «در بند (۳) ماده (۱۰) قانون، عبارت «بند (۱)» به عبارت «بند (۱) و تبصره (۴) این ماده» اصلاح و» اضافه می-شود.	۱_ در ماده ۱۰ موضوع اصلاح ماده ۱۰ قانون، ایراد مذکور در بند ۵-۸_ نظر سابق شورا کماکان به قوت خود باقی است.	صدر ماده (۱۰) مصوبه و تبصره (۱) اصلاحی ماده (۱۰) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:	۸_ در ماده ۱۰ موضوع اصلاح ماده ۱۰ قانون، ۸_۱_ در تبصره ۱، با توجه به وحدت مرجع رسیدگی کننده، از این جهت که آیا مقصود از خسارات وارده، خسارات ناشی از تخلف مؤسسات و اشخاص مذکور است یا شامل خسارات دیگر نیز می‌شود، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.	ماده ۱۰_ تبصره (۱) ماده (۱۰) قانون به شرح زیر اصلاح و تبصره (۲) ماده مذکور ابقاء و چهار تبصره به عنوان تبصره‌های (۳)، (۴)، (۵) و (۶) به آن الحاق می‌شود:
۱_ در صدر ماده، عبارت «در بند (۳) ماده (۱۰) قانون، عبارت «بند (۱)» به عبارت «بند (۱) و تبصره (۴) این ماده» اصلاح و» حذف و عبارت «دو تبصره به عنوان تبصره‌های (۳) و (۴)» به عبارت «تبصره به عنوان تبصره (۳)» اصلاح می‌شود.	کماکان به قوت خود باقی است.	در تبصره (۱) اصلاحی ماده (۱۰) قانون موضوع ماده (۱۰) مصوبه، عبارت «نسبت به تعیین خسارت» به عبارت «و تعیین خسارت» اصلاح می‌شود.	۲_ در ماده ۱۰ موضوع اصلاح ماده ۱۰ قانون، ۲_۱_ در تبصره ۱، عبارت «نسبت به تعیین خسارت» به عبارت «و تعیین خسارت» اصلاح می‌شود.	تبصره ۱_ رسیدگی به دعوی مطالبه خسارت در صلاحیت دادگاه عمومی است. لیکن در مواردی که مطالبه خسارت ناشی از تخلف در اجرای وظایف قانونی و اختصاصی یا ترک فعل از انجام وظایف مذکور از سوی واحدهای دولتی یا دستگاههای مذکور در بندهای (۱) و (۲) و تبصره (۴) این ماده و مأمورین واحدها و دستگاههای یادشده باشد، موضوع در دیوان عدالت اداری مطرح و شعبه دیوان ضمن رسیدگی به احراز وقوع تخلف نسبت به اصل مطالبه خسارت، نسبت به تعیین خسارت وارده اقدام نموده و حکم مقتضی صادر می‌نماید.	۸_۲_ در تبصره ۴، از این جهت که آیا در فرض وجود جهات دیگر غیر از جهات مذکور، مقصود حصر جهات مذکور است یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.	تبصره ۱_ شعبه رسیدگی کننده پس از صدور رأی بر وقوع تخلف از ناحیه مؤسسات و اشخاص مذکور در بندهای (۱) و (۲) و تبصره (۶) این ماده نسبت به تعیین میزان خسارت وارده اقدام نماید.
۲_ در تبصره (۱) اصلاحی، عبارت «و تبصره (۴)» حذف می‌شود.		مجلس بر مصوبه قبلی خود در تبصره (۴) الحاقی به ماده (۱۰) قانون، موضوع ماده (۱۰) مصوبه، اصرار می‌شود.	۲_۲_ در صورت اصرار بر ابقای تبصره ۴ اصلاحی، نسبت به شمول صلاحیت دیوان درخصوص مسائل استخدامی دستگاههای مذکور (موضوع بند ۳ ماده ۱۰ قانون) نیز تعیین تکلیف شود.	تبصره (۴) الحاقی به ماده (۱۰) قانون، موضوع ماده (۱۰) مصوبه حذف	۸_۳_ در تبصره ۵، مقصود از تصمیمات اداری از این جهت که آیا شامل مواردی مانند مالکیت که وجه غیراداری آن غلبه دارد، می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.	دیوان عبارتند از:
۳_ تبصره (۴) الحاقی به ماده (۱۰) قانون حذف می‌شود.					۸_۴_ ذیل تبصره ۵، در خصوص نسبت این حکم با مواردی که در	۱_ خروج از حدود صلاحیت یا سوءاستفاده از اختیارات
						۲_ تخلف در اجرای قوانین و مقررات یا خودداری از انجام آنها.
						تبصره ۵_ در مواردی که به موجب قوانین، مرجع رسیدگی به اعتراضات و شکایات از

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۲/۱۳)	نظر شورا (۱۴۰۱/۱۱/۱۸)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۱/۱۱/۱۶)	نظر شورا(۱۴۰۱/۱۰/۱۱)	اصلاحیه مجلس(۱۴۰۱/۰۹/۲۰)	نظر شورا(۱۴۰۱/۰۴/۲۵)	متن مصوبه (۱۴۰۱/۰۴/۰۷)
		ورزید.		<p>می شود.</p> <p>قوانین دیگر، با توجه به قرائن موجود، مرجع صالح مورد نظر قانونگذار نهادی غیر از دیوان عدالت اداری بوده است، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p> <p>۵_۸ در تبصره ۶، صلاحیت دیوان عدالت اداری بر رسیدگی به تظلمات نسبت به مصوبات و تصمیمات نهادهای عمومی غیردولتی (مذکور در ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری) و دانشگاه آزاد اسلامی، مغایر اصل ۱۷۳ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>قوانین دیگر، با توجه به قرائن موجود، مرجع صالح مورد نظر قانونگذار نهادی غیر از دیوان عدالت اداری بوده است، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p> <p>۵_۸ در تبصره ۶، صلاحیت دیوان عدالت اداری بر رسیدگی به تظلمات نسبت به مصوبات و تصمیمات نهادهای عمومی غیردولتی (مذکور در ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری) و دانشگاه آزاد اسلامی، مغایر اصل ۱۷۳ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>تصمیمات اداری، اجرائی و یا آرای مراجع اختصاصی اداری صادره از سوی کلیه دستگاههای موضوع این ماده، تحت عناوینی از قبیل مرجع صالح قضائی یا دادگاه صالح یا محکمه صالح تعیین شده است، موضوع در صلاحیت شعب دیوان است.</p> <p>تبصره ۶_ رسیدگی به تظلمات نسبت به مصوبات و تصمیمات یا اقدامات دستگاههای اجرائی موضوع ماده(۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶۷/۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی و دانشگاه آزاد اسلامی در صلاحیت دیوان عدالت اداری است.</p>
<p>با توجه به اینکه اصرار مجلس درخصوص ماده (۸۴) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۴۴) مصوبه در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب نرسیده است، در ماده (۱۴) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۱۳) مصوبه عبارت «در موارد اختلاف در صلاحیت بین شعب و هیأت تخصصی، نظر هیأت تخصصی و» حذف می شود.</p>						<p>ماده ۱۳_ ماده (۱۴) قانون به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می شود:</p> <p>ماده ۱۴_ در موارد اختلاف در صلاحیت، بین شعب بدوی و تجدیدنظر، رأی شعبه تجدیدنظر و در موارد اختلاف در صلاحیت بین شعب و هیأت تخصصی، نظر هیأت تخصصی و در موارد اختلاف بین شعب و هیأت عمومی، نظر هیأت عمومی متَّبِع است.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۲/۱۳)	نظر شورا (۱۴۰۱/۱۱/۱۸)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۱/۱۱/۱۶)	نظر شورا(۱۴۰۱/۱۰/۱۱)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۱/۰۹/۲۰)	نظر شورا(۱۴۰۱/۰۴/۲۵)	متن مصوبه (۱۴۰۱/۰۴/۰۷)
با توجه به اینکه اصرار مجلس درخصوص تبصره (۴) الحاقی به ماده (۱۰) قانون، موضوع ماده (۱۰) مصوبه در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب نرسیده است، در تبصره‌های (۴) و (۵) الحاقی به ماده (۱۶) قانون، موضوع ماده (۱۵) مصوبه، عبارت «و تبصره (۴)» حذف می‌شود.	با توجه به اصلاح انجام شده در ماده (۱۰) قانون، موضوع ماده (۱۰) مصوبه، در تبصره‌های (۴) و (۵) الحاقی به ماده (۱۶) قانون، موضوع بندهای (۱) و (۳) «موضوع بندهای (۱) و (۳)» به عبارت «موضوع بندهای (۱) و (۳) و تبصره (۴)» اصلاح و در تبصره (۴) الحاقی به ماده (۱۶) قانون، عبارت «تقاضای انجام امر اداری» به عبارت «تقاضای انجام امر اداری یا خودداری از انجام آن» اصلاح می‌شود.	ماده (۱۵) مصوبه به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده ۱۵- به ماده (۱۶) قانون سه تبصره به عنوان تبصره‌های (۳)، (۴) و (۵) به شرح زیر الحاق می‌شود: <u>تبصره ۳-</u> از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون تصمیمات و اقدامات دستگاهها و مأمورین موضوع بندهای (۱) و (۳) ماده (۱۰) این قانون ظرف <u>شش ماه</u> از تاریخ ابلاغ به اشخاص مقیم داخل کشور و <u>یکسال</u> برای اشخاص مقیم خارج از کشور قابل شکایت در دیوان عدالت اداری است. <u>در صورتی که احراز شود شخص ذی‌نفع، معاذیر قانونی یا شرعی داشته است، مدت زمان معذوریت به مهلتهای مذکور در این تبصره، اضافه می‌شود.</u> <u>تبصره ۴-</u> دستگاهها و مأمورین موضوع بندهای (۱) و (۳) ماده (۱۰) این قانون مکلفند هرگونه تصمیم و اقدام قطعی خود را که در مورد اشخاص ذی‌نفع اتخاذ می‌نمایند، به آنها ابلاغ کنند. در مواردی که اشخاص ذی‌نفع تقاضای انجام امر اداری را از دستگاههای مذکور دارند، ابتدا باید تقاضای خود را به دستگاه مربوط ارائه دهند و آن دستگاه مکلف است ضمن ثبت درخواست و ارائه رسید، حداکثر ظرف سه ماه به‌صورت کتبی پاسخ قطعی را (نقیماً یا اثباتاً) به ذی‌نفع ابلاغ نماید. چنانچه با انقضای مهلت مذکور، آن دستگاه از ابلاغ پاسخ مقتضی خودداری نماید، ذی‌نفع می‌تواند با رعایت مواعید مذکور در تبصره (۲) این ماده از زمان انقضای مهلت پاسخ، در دیوان طرح شکایت کند. عدم پاسخگویی و استنکاف از ثبت درخواست	×××	ماده ۱۰- موضوع اصلاح ماده ۱۶ قانون، ۱-۱۰- از این جهت که با حذف تبصره ۱ این ماده روشن نیست که در موارد مذکور پرداخت هزینه دادرسی لازم است یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد. ۲-۱۰- اطلاق تبصره ۲ نسبت به اشخاصی که در مهلت مذکور امکان شکایت نداشته‌اند، خلاف شرع شناخته شد. ۳-۱۰- در تبصره ۳، نسبت قواعد و تکالیف این تبصره با قوانین دیگر نظیر قانون تسهیل مهلت زمانی کسب و کار که اقدامات دستگاهها تعیین شده است، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد. ۴-۱۰- اطلاق تبصره ۴، در خصوص تعیین مهلت زمان شش‌ماهه برای موارد مذکور،	ماده ۱۵- تبصره (۱) ماده (۱۶) قانون حذف و شماره تبصره (۲) آن ماده به تبصره (۱) اصلاح و سه تبصره به عنوان تبصره (۲)، (۳) و (۴) به شرح زیر به ماده مذکور الحاق می‌شود: <u>تبصره ۲-</u> از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون تصمیمات و اقدامات دستگاهها و مأمورین موضوع بندهای (۱) و (۳) ماده (۱۰) این قانون ظرف <u>سه ماه</u> از تاریخ ابلاغ به اشخاص مقیم داخل کشور و <u>شش ماه</u> برای اشخاص مقیم خارج از کشور قابل شکایت در دیوان عدالت اداری است. <u>تبصره ۳-</u> دستگاهها و مأمورین مذکور مکلفند هرگونه تصمیم و اقدام قطعی خود را که در مورد اشخاص ذی‌نفع اتخاذ می‌نمایند، به آنها ابلاغ کنند. در مواردی که اشخاص ذی‌نفع تقاضای انجام امر اداری را از دستگاههای مذکور دارند ابتدا باید تقاضای خود را به دستگاه مربوط ارائه دهند و آن دستگاه مکلف است ضمن ثبت درخواست و ارائه رسید، حداکثر ظرف سه ماه به‌صورت کتبی پاسخ قطعی را (نقیماً یا اثباتاً) به ذی‌نفع ابلاغ نماید. چنانچه با انقضای مهلت مذکور، آن دستگاه از ابلاغ پاسخ مقتضی خودداری نماید، ذی‌نفع می‌تواند با رعایت مواعید مذکور در تبصره (۲) این ماده از زمان انقضای مهلت پاسخ، در دیوان طرح شکایت کند. عدم پاسخگویی و استنکاف از ثبت درخواست	

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۲/۱۳)	نظر شورا (۱۴۰۱/۱۱/۱۸)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۱/۱۱/۱۶)	نظر شورا(۱۴۰۱/۱۰/۱۱)	اصلاحیه مجلس(۱۴۰۱/۰۹/۲۰)	نظر شورا(۱۴۰۱/۰۴/۲۵)	متن مصوبه (۱۴۰۱/۰۴/۰۷)
				<p><u>اقتضای زمان کوتاه‌تری را داشته باشد.</u> چنانچه با اقتضای مهلت مذکور، آن دستگله از ابلاغ پاسخ مقتضی خودداری نماید، ذی‌نفع می‌تواند با رعایت مواعد مذکور در تبصره (۳) این ماده از زمان <u>اقتضای مهلت پاسخ و معاذیر قانونی یا شرعی</u>، در دیوان طرح شکایت کند.</p> <p><u>عدم پاسخگویی و استتکاف از ثبت درخواست و ارائه رسید به اشخاص متقاضی، تخلف اداری محسوب می‌شود و چنانچه شاکی خواسته خود را از طریق اظهارنامه قانونی یا طرق قابل اثبات دیگری به دستگاه ذی‌ربط ارسال نموده باشد، مبدأ محاسبه مهلت مقرر از زمان وصول این درخواست می‌باشد.</u></p> <p><u>تبصره ۵-</u> تصمیمات و اقدامات دستگاهها و مأموران موضوع بندهای (۱) و (۳) ماده (۱۰) این قانون که قبل از لازم‌الاجراءشدن این قانون به ذی‌نفع ابلاغ یا اعلام شده و یا وی به هر نحوی از آن اطلاع یافته و تا تاریخ مذکور نسبت به آن تصمیم یا اقدام در دیوان طرح شکایت ننموده است، ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراءشدن این قانون، قابل شکایت در دیوان می‌باشد.</p>	<p>نسبت به مواردی که در این مهلت امکان شکایت ندارند و یا نسبت به این محدودیت جدید، اطلاع نیافته‌اند، خلاف شرع شناخته شد.</p>	<p>و ارائه رسید به اشخاص متقاضی، تخلف اداری محسوب می‌شود و چنانچه شاکی خواسته خود را از طریق اظهارنامه قانونی یا طرق قابل اثبات دیگری به دستگاه ذی‌ربط ارسال نموده باشد، مبدأ محاسبه مهلت مقرر از زمان وصول این درخواست می‌باشد.</p> <p><u>تبصره ۴-</u> تصمیمات و اقدامات دستگاهها و مأمورین موضوع بندهای (۱) و (۳) ماده (۱۰) این قانون که قبل از لازم‌الاجراءشدن این قانون به ذی‌نفع ابلاغ یا اعلام شده و یا وی به هر نحوی از آن اطلاع یافته و تا تاریخ مذکور نسبت به آن تصمیم یا اقدام در دیوان طرح شکایت ننموده است، ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراءشدن این قانون، قابل شکایت در دیوان می‌باشد.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۲/۱۳)	نظر شورا (۱۴۰۱/۱۱/۱۸)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۱/۱۱/۱۶)	نظر شورا(۱۴۰۱/۱۰/۱۱)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۱/۰۹/۲۰)	نظر شورا(۱۴۰۱/۰۴/۲۵)	متن مصوبه (۱۴۰۱/۰۴/۰۷)
با توجه به اینکه اصرار مجلس در خصوص ماده (۸۴) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۴۴) مصوبه در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب نرسیده است، ماده (۴۴) مصوبه به شرح زیر اصلاح می شود.	ماده ۴۴_ در تبصره (۲) ماده (۸۴) قانون عبارت «موضوع جهت اظهارنظر به شورای نگهبان ارسال می شود. نظر فقهای شورای نگهبان برای هیأت عمومی و هیأت های تخصصی لازم الاتباع است.» به عبارت «مطابق ماده (۸۷) این قانون عمل می شود.» اصلاح می گردد.	یک تبصره به جزء (۲) بند «الف» ماده (۸۴) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۴۶) مصوبه به شرح زیر الحاق می شود: <u>تبصره_ در خصوص آرای موضوع این جزء، حکم ماده (۹۴) این قانون قابل اعمال است.</u> مجلس بر مصوبه خود در ماده (۸۴) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۴۶) مصوبه، اصرار ورزید.	تذکرات: ۴_ در ماده ۴۶ موضوع اصلاح ماده ۸۴ قانون، به امکان اعمال ماده ۹۴ قانون در خصوص آرای هیأت های تخصصی نیز تصریح شود.	۱_ تبصره جزء(۲) بند «الف» ماده (۸۴) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۴۶) مصوبه حذف و در بند «ت» ماده مذکور عبارت «اکثریت مطلق» به عبارت «اکثریت» اصلاح می شود. ۲_ مجلس بر مصوبه قبلی خود در ماده (۸۴) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۴۶) مصوبه، در خصوص ایراد ردیف (۳۱) شورای نگهبان اصرار ورزید.	۲۱_ در ماده ۴۶ موضوع اصلاح ماده ۸۴ قانون، ۱_۲۱_ نسبت میان مفاد تبصره بند ۲ با حق اعتراض رئیس قوه قضائیه مذکور در ماده ۹۴ قانون ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد. ۲_۲۱_ تبصره بند ۲، از این جهت که آیا شامل مواردی که آرای صادره مبتنی بر نظرات فقهای شورای نگهبان صادر می شود نیز خواهد شد یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد. ۳_۲۱_ در بند (ت)، در عبارت «صدور رأی»، از این جهت که منظور رأی به ابطال است یا شامل آراء غیر از ابطال نیز می شود، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.	ماده ۴۶_ ماده (۸۴) قانون و تبصره های آن به شرح زیر اصلاح می شود: ماده ۸۴_ اتخاذ تصمیم در هیأت های تخصصی به شرح زیر و با نظر اکثریت اعضای حاضر انجام می شود: الف_ رسیدگی به دادخواست ابطال مصوبات موضوع ماده (۱۲) این قانون: ۱_ در صورتی که موضوع شکایت را غیر قابل طرح یا خارج از صلاحیت های مقرر در ماده (۱۲) این قانون تشخیص دهد، قرار مقتضی صادر می نماید. ۲_ چنانچه مصوبه را به علت مغایرت آن با جهات مذکور در ماده (۱۲) این قانون قابل ابطال تشخیص دهد، حکم به ابطال مصوبه و در غیر این صورت حکم به رد شکایت صادر می کند. تبصره_ آرای صادره از سوی هیأت های تخصصی ظرف یکماه از تاریخ صدور توسط رئیس دیوان یا توسط ده نفر از اعضای هیأت عمومی قابل اعتراض در هیأت عمومی است. ب_ رسیدگی به درخواست ایجاد رویه و وحدت رویه موضوع بندهای (۲) و (۳) ماده (۱۲) این قانون: در این موارد هیأت تخصصی موظف است پس از رسیدگی به موضوع، حسب مورد در خصوص وجود تشابه یا تعارض بین آرای صادره و همچنین رأی صحیح، اعلام نظر کرده و پرونده را جهت اتخاذ تصمیم به هیأت عمومی ارسال کند. پ_ رسیدگی به درخواست اعمال ماده (۹۱) این قانون نسبت به آرای هیأت تخصصی و یا هیأت عمومی: در این موارد هیأت تخصصی پس از رسیدگی به موضوع، نظریه خود را جهت اتخاذ تصمیم به هیأت عمومی ارسال می کند.

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۲/۱۳)	نظر شورا (۱۴۰۱/۱۱/۱۸)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۱/۱۱/۱۶)	نظر شورا(۱۴۰۱/۱۰/۱۱)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۱/۰۹/۲۰)	نظر شورا (۱۴۰۱/۰۴/۲۵)	متن مصوبه (۱۴۰۱/۰۴/۰۷)
						تبصره_ رئیس دیوان می تواند علاوه بر موارد فوق در ارتباط با موضوعات تخصصی مربوط نسبت به اخذ نظریه مشورتی از هیأت های تخصصی اقدام نماید. ت_ هر هیأت تخصصی متشکل از حداقل پانزده نفر عضو از میان قضات دیوان می باشد که با حضور حداقل دوسوم اعضاء رسمیت می یابد و ملاک در صدور رأی، نظر اکثریت مطلق اعضاء حاضر در جلسه می باشد و عضویت قضات دیوان در هر یک از هیأت های تخصصی با توجه به تجربه و آشنایی آنها با حوزه تخصصی مربوط انجام می شود.
با توجه به اینکه اصرار مجلس درخصوص ماده (۸۴) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۴۴) مصوبه در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب نرسیده است، در بند (۲) و تبصره (۲) ماده (۸۷) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۴۶) مصوبه، عبارت «حسب مورد، هیأت عمومی یا هیأت تخصصی مربوط» به عبارت «هیأت عمومی» اصلاح می شود.						ماده ۴۶_ ماده (۸۷) قانون به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به آن الحاق می شود: ماده ۸۷_ در صورتی که مصوبه ای به لحاظ مغایرت با موازین شرعی برای رسیدگی مطرح باشد، موضوع به ترتیب زیر جهت اظهار نظر به شورای نگهبان ارسال می شود: ۱_ ... ۲_ در صورتی که مصوبه ای به لحاظ مغایرت با موازین شرع و سایر جهات، برای رسیدگی مطرح باشد، ابتدا موضوع از لحاظ مغایرت مصوبه با جهاتی غیر از مغایرت با موازین شرع، در دیوان مورد رسیدگی قرار می گیرد و دیوان نسبت به آن اتخاذ تصمیم می کند. در صورتی که دیوان، مصوبه و مفادی که مورد شکایت شرعی قرار گرفته است را به طور کلی ابطال کند و اثر آن را به زمان تصویب تسری دهد، موضوع پرونده بدون استعلام از شورای نگهبان مختومه می شود و در سایر موارد، بعد از اظهار نظر دیوان، موضوع به همراه نظر دیوان و اسناد و مدارک پرونده با رعایت ترتیبات مذکور در بند (۱) این ماده و تبصره آن به شورای نگهبان ارسال می گردد و

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۲/۱۳)	نظر شورا (۱۴۰۱/۱۱/۱۸)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۱/۱۱/۱۶)	نظر شورا(۱۴۰۱/۱۰/۱۱)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۱/۰۹/۲۰)	نظر شورا (۱۴۰۱/۰۴/۲۵)	متن مصوبه (۱۴۰۱/۰۴/۰۷)
						<p>نظری که مطابق ترتیبات مقرر از سوی فقهای شورای نگهبان صادر می‌شود، ملاک عمل دیوان قرار می‌گیرد. در این موارد چنانچه مصوبه از سوی فقهای شورای نگهبان مغایر شرع اعلام شود، حسب مورد، هیأت عمومی یا هیأت تخصصی مربوط، مطابق نظر فقهای شورای نگهبان بلافاصله نسبت به اعلام بطلان مصوبه اقدام می‌کند.</p> <p>تبصره ۱- ...</p> <p>تبصره ۲- چنانچه فقهای شورای نگهبان رأیاً مغایرت شرعی مصوبه‌ای را به رئیس دیوان اعلام نمایند، حسب مورد، هیأت عمومی یا هیأت تخصصی مربوط مطابق نظر فقهای شورای نگهبان نسبت به ابطال مصوبه اقدام می‌کند.</p>
<p>با توجه به اینکه اصرار مجلس در خصوص ماده (۸۴) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۴۴) مصوبه در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام به تصویب نرسیده است، در ماده (۹۲) اصلاحی قانون، موضوع ماده (۵۰) مصوبه، عبارت‌های «هیأت‌های تخصصی یا» و «هیأت تخصصی یا» حذف می‌شود.</p>						<p>ماده ۵۰- ماده (۹۲) قانون به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>ماده ۹۲- چنانچه مصوبه‌ای در هیأت‌های تخصصی یا هیأت عمومی ابطال شود، پس از ابلاغ رأی به طرف شکایت یا انتشار در روزنامه رسمی، رعایت مفاد آن برای مرجع طرف شکایت و سایر مراجع و مقامات مسؤوّل دستگاههای موضوع ماده (۱۲) این قانون الزامی است. هرگاه مراجع و مقامات مذکور مصوبه جدیدی تحت هر عنوانی مغایر با مفاد رأی مذکور تصویب کنند، به درخواست رئیس دیوان موضوع به صورت خارج از نوبت و بدون رعایت مفاد ماده (۸۳) این قانون و فقط با دعوت از نماینده مرجع صلور مصوبه جدید، در هیأت صادرکننده رأی قبلی، رسیدگی و از تاریخ تصویب ابطال می‌شود در صورتی که مصوبه جدید ابطال شود و مشخص گردد وضع آن به جهت عدم تبعیت از مفاد آرای قبلی صادره از سوی هیأت تخصصی یا هیأت عمومی دیوان بوده است، مقامات و</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۲/۱۳)	نظر شورا (۱۴۰۱/۱۱/۱۸)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۱/۱۱/۱۶)	نظر شورا(۱۴۰۱/۱۰/۱۱)	اصلاحیه مجلس(۱۴۰۱/۰۹/۲۰)	نظر شورا(۱۴۰۱/۰۴/۲۵)	متن مصوبه (۱۴۰۱/۰۴/۰۷)
						اعضایی که برخلاف رأی دیوان مبادرت به وضع چنین مقرره‌ای نموده‌اند، مسؤول جبران خسارات‌وارده به اشخاص بوده و به‌عنوان مستنکف شناخته شده و مشمول ماده (۱۱۲) این قانون می‌شوند.
	۲_ با عنایت به نظر هیأت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام درخصوص طرح فوق، مصوبه در موارد مذکور در نامه این هیأت، مغایر بند ۲ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد. به پیوست نظر این هیأت به شماره ۱۰۳۳۹۸/۰۱۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۲ درخصوص این طرح عیناً جهت اقدام لازم ارسال می‌گردد.	×××	۴_ با عنایت به نظر هیأت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام درخصوص طرح فوق، مصوبه در موارد مذکور در نامه این هیأت، مغایر بند ۲ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد. به پیوست نظر این هیأت به شماره ۱۰۳۱۲۷/۰۱۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۰۳ درخصوص این طرح عیناً جهت اقدام لازم ارسال می‌گردد.	×××	۳۱_ با توجه به نامه‌های شماره ۱۰۲۲۰۹/۰۱۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۴/۱۵ و شماره ۱۰۲۲۵۹/۰۱۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۴/۲۶ رئیس هیأت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام -که عیناً به پیوست ارسال می‌گردند- درخصوص مغایرت این مصوبه با سیاست‌های کلی نظام، مصوبه در موارد مذکور در نامه‌های این هیأت، مغایر بند ۲ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.	×××

اداره قوانین شورای نگهبان _ ۱۴۰۲/۰۲/۱۳